

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

*Publicznej Szkoły Podstawowej w Glinniku
na lata szkolne 2026-2030*

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowywany jest jako dokument, obejmujący cały cykl kształcenia ucznia w szkole podstawowej. Jednocześnie jego realizacja uszczegóławiana jest corocznie poprzez opracowanie programu realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, uwzględniającego aktualne potrzeby uczniów oraz zmieniające się uwarunkowania rynku pracy i systemu edukacji.

I. WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) stanowi integralny element działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły i jest ukierunkowany na systemowe, celowe i długofalowe wspieranie uczniów w procesie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.

System obejmuje skoordynowane działania wszystkich podmiotów funkcjonujących w środowisku szkolnym, a także współpracę ze środowiskiem lokalnym, instytucjami rynku pracy oraz rodzicami uczniów.

WSDZ odpowiada na wyzwania współczesnego rynku pracy, w tym dynamiczne zmiany technologiczne, rozwój sztucznej inteligencji, globalizację oraz potrzebę uczenia się przez całe życie.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowywany jest jako dokument długofalowy, obejmujący cały cykl kształcenia w szkole podstawowej, tj. ośmioletni okres edukacji ucznia. Jego realizacja ma charakter systemowy i etapowy, dostosowany do poziomu rozwojowego uczniów oraz ich potrzeb edukacyjnych i zawodowych.

W klasach **I–VI** szkoły podstawowej działania realizowane są w formie **orientacji zawodowej**, której celem jest stopniowe wprowadzanie uczniów w świat zawodów, rozwijanie zainteresowań oraz kształtowanie pozytywnej postawy wobec pracy i uczenia się. Natomiast w klasach **VII–VIII** realizowane jest właściwe **doradztwo zawodowe**, obejmujące pogłębioną diagnozę predyspozycji uczniów, analizę rynku pracy oraz wsparcie w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.

WSDZ stanowi spójny system działań realizowanych przez wszystkich nauczycieli i specjalistów szkoły, a jego założenia są uszczegóławiane corocznie w programie realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, uwzględniającym aktualne potrzeby uczniów, rodziców oraz zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego stanowi integralną część dokumentacji szkoły i jest zgodny z zapisami statutu szkoły.

WSDZ jest dokumentem obowiązującym wszystkich nauczycieli i specjalistów, którzy realizują działania z zakresu doradztwa zawodowego.

II. PODSTAWA PRAWNA

WSDZ opracowano na podstawie aktualnych dokumentów:

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela,
- Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,

- Rozporządzenie ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- Statut Publicznej Szkoły Podstawowej w Glinniku,
- podstawa programowej kształcenia ogólnego,
- kierunki polityki oświatowej państwa.

III. ZAŁOŻENIA SYSTEMU

1. Założenia WSDZ:

- doradztwo zawodowe ma charakter ciągły i systemowy,
- obejmuje wszystkich uczniów na każdym etapie edukacyjnym,
- uwzględnia indywidualne potrzeby i możliwości uczniów,
- integruje działania dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze,
- wykorzystuje aktualne informacje o rynku pracy,
- opiera się na współpracy wszystkich podmiotów szkoły,
- wykorzystuje nowoczesne technologie i narzędzia cyfrowe,
- jest procesem wspierającym, a nie narzucającym wybory ucznia.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opiera się na systematycznej diagnozie potrzeb uczniów, rodziców oraz nauczycieli w zakresie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Diagnoza stanowi podstawę do planowania działań doradczych oraz dostosowania oferty szkoły do rzeczywistych potrzeb odbiorców.

Obejmuje ona w szczególności:

- identyfikację zainteresowań, predyspozycji i aspiracji uczniów,
- rozpoznanie potrzeb wsparcia w zakresie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych,
- analizę oczekiwań rodziców w zakresie wsparcia doradczego,
- określenie potrzeb nauczycieli w zakresie realizacji treści doradczych.

Diagnoza realizowana jest poprzez:

- ankiety i kwestionariusze,
- wywiady z uczniami,
- obserwację uczniów,
- rozmowy indywidualne i grupowe,
- analizę dokumentacji szkolnej,
- analizę wniosków z poprzednich lat.

Uzyskane wyniki stanowią podstawę do opracowania programu realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny.

2. Misja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Misją Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest wspieranie każdego ucznia w odkrywaniu własnego potencjału, rozwijaniu kompetencji przyszłości oraz podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, umożliwiających aktywne, odpowiedzialne i satysfakcjonujące funkcjonowanie w dynamicznie zmieniającym się świecie.

3. Wizja systemu doradztwa zawodowego

W Publicznej Szkole Podstawowej w Glinniku doradztwo zawodowe stanowi integralny element procesu edukacyjnego i wychowawczego.

Dążymy do tego, aby absolwent naszej szkoły:

- znał swoje mocne strony, zainteresowania i predyspozycje,
- potrafił dokonać samooceny swoich możliwości,
- rozumiał znaczenie uczenia się przez całe życie,
- znał podstawowe informacje dotyczące rynku edukacyjnego i rynku pracy,
- potrafił wyszukiwać, analizować i wykorzystywać informacje dotyczące dalszego kształcenia,
- podejmował świadome i odpowiedzialne decyzje dotyczące własnej przyszłości,
- był przygotowany do funkcjonowania w dynamicznie zmieniającym się świecie edukacji i pracy.

4. Realizacja systemu doradztwa zawodowego

Działania doradcze realizowane są w sposób dostosowany do etapu edukacyjnego ucznia:

- **orientacja zawodowa (klasy I–VI)** – rozwijanie zainteresowań, poznawanie zawodów, budowanie postawy wobec pracy,
- **doradztwo zawodowe (klasy VII–VIII)** – diagnoza predyspozycji, analiza rynku pracy, planowanie ścieżki edukacyjnej.

Działania mają charakter ciągły i progresywny, co oznacza stopniowe pogłębianie wiedzy i umiejętności ucznia.

IV. CELE WSDZ W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ W GLINNIKU

Cel główny:

Przygotowanie uczniów do świadomego, odpowiedzialnego i trafnego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Cele szczegółowe:

W zakresie poznawania własnych zasobów

- rozwijania samoświadomości dzieci i uczniów,
- rozpoznawania zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji,
- kształtowania poczucia własnej wartości,
- rozwijania umiejętności dokonywania samooceny,
- budowania wiary we własne możliwości.

W zakresie poznawania świata zawodów

- zapoznawania dzieci i uczniów z różnorodnością zawodów,
- ukazywania społecznego znaczenia pracy,
- poznawania specyfiki różnych środowisk pracy,
- rozwijania szacunku dla wszystkich zawodów,

- poznawania lokalnego rynku pracy.

W zakresie rynku edukacyjnego

- zapoznawania uczniów z możliwościami dalszego kształcenia,
- rozwijania umiejętności wyszukiwania informacji edukacyjnych,
- przygotowania do świadomego wyboru szkoły ponadpodstawowej,
- promowania idei uczenia się przez całe życie.

W zakresie planowania kariery

- rozwijania umiejętności podejmowania decyzji,
- kształtowania odpowiedzialności za własny rozwój,
- rozwijania umiejętności wyznaczania celów,
- przygotowania do planowania własnej ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- rozwijania kompetencji adaptacyjnych potrzebnych na współczesnym rynku pracy.

V. STRUKTURA SYSTEMU

WSDZ realizowany jest poprzez współpracę:

- dyrektora szkoły,
- doradcy zawodowego,
- nauczycieli,
- wychowawców,
- specjalistów (pedagog, psycholog),
- rodziców,
- instytucji zewnętrznych.

Doradztwo zawodowe w szkole nie jest zadaniem wyłącznie doradcy zawodowego, lecz stanowi wspólne działanie wszystkich nauczycieli i specjalistów.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego realizowane są:

- na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych,
- podczas zajęć z wychowawcą,
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- w działaniach wychowawczo-profilaktycznych,
- podczas zajęć dodatkowych i projektów edukacyjnych.

Każdy nauczyciel, realizując podstawę programową swojego przedmiotu, odnosi się do zagadnień związanych z poznawaniem siebie, światem zawodów oraz rynkiem pracy.

VI. FORMY REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Działania wynikające z Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego realizowane są w szczególności poprzez:

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego prowadzone w klasach VII i VIII szkoły podstawowej;
- działania z zakresu orientacji zawodowej prowadzone w klasach I–VI szkoły podstawowej;

- realizację treści związanych z doradztwem zawodowym podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- godziny z wychowawcą;
- zajęcia prowadzone przez pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, psychologa oraz innych specjalistów;
- indywidualne konsultacje dla uczniów i rodziców;
- zajęcia warsztatowe;
- projekty edukacyjne;
- wycieczki zawodoznawcze;
- wizyty zawodoznawcze u pracodawców oraz w Branżowych Centrach Umiejętności;
- spotkania z przedstawicielami zawodów i pracodawcami;
- udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych;
- udział w targach edukacyjnych;
- realizację przedsięwzięć rozwijających przedsiębiorczość, kreatywność oraz kompetencje społeczne;
- współpracę z instytucjami wspierającymi doradztwo zawodowe.

VII. METODY PRACY STOSOWANE W REALIZACJI WSDZ

Podczas realizacji działań doradczych stosowane są metody aktywizujące, umożliwiające dzieciom i uczniom zdobywanie doświadczeń, rozwijanie kompetencji oraz świadome planowanie własnego rozwoju.

Najczęściej wykorzystywane metody obejmują:

- rozmowę kierowaną;
- dyskusję;
- burzę mózgów;
- mapę myśli;
- analizę przypadku;
- metodę projektu;
- gry dydaktyczne;
- gry decyzyjne;
- odgrywanie ról;
- symulacje;
- warsztaty;
- pracę w grupach;
- ćwiczenia praktyczne;
- portfolio ucznia;
- prezentacje;
- wywiady z przedstawicielami zawodów;
- obserwację uczestniczącą podczas wizyt zawodoznawczych;
- elementy coachingu edukacyjnego dostosowane do wieku uczniów.

VIII. ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH PODMIOTÓW

1. Dyrektor szkoły:

- organizuje i nadzoruje realizację WSDZ,
- zapewnia warunki do realizacji działań doradczych,
- wspiera współpracę z instytucjami.

2. Doradca zawodowy:

- koordynuje działania WSDZ,
- prowadzi zajęcia i konsultacje,
- diagnozuje potrzeby uczniów,
- współpracuje z nauczycielami i rodzicami,
- analizuje rynek pracy i prognozy zawodów.

3. Nauczyciele i wychowawcy:

- realizują treści doradztwa zawodowego,
- wspierają rozwój uczniów,
- współpracują z doradcą zawodowym.

4. Rodzice:

- wspierają ucznia w podejmowaniu decyzji,
- uczestniczą w działaniach szkoły,
- współpracują z nauczycielami.

5. Pedagog szkolny i psycholog szkolny:

- wspierają uczniów w rozpoznawaniu ich mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień oraz predyspozycji zawodowych,
- prowadzą działania diagnostyczne dotyczące potrzeb uczniów w zakresie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- udzielają indywidualnych konsultacji uczniom i rodzicom,
- współpracują z doradcą zawodowym, wychowawcami oraz nauczycielami w zakresie planowania działań doradczych,
- wspierają uczniów znajdujących się w sytuacjach kryzysowych lub wymagających dodatkowego wsparcia przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych,
- uczestniczą w realizacji działań wynikających z programu realizacji doradztwa zawodowego.

6. Pedagog specjalny:

- wspiera uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- współpracuje z zespołem nauczycieli i specjalistów przy dostosowywaniu działań doradczych do możliwości ucznia,
- uwzględnia wyniki oceny funkcjonalnej oraz indywidualnych potrzeb rozwojowych ucznia,
- wspiera rodziców uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie planowania dalszej edukacji dziecka,
- współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami wspierającymi ucznia.

7. Pielęgniarka szkolna:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów,
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

9. Logopeda

- rozwija sprawność komunikacyjną;
- wspiera uczniów z trudnościami komunikacyjnymi;
- współpracuje z nauczycielami i rodzicami.

11. Nauczyciele świetlicy

- organizują zajęcia rozwijające zainteresowania;
- prowadzą zabawy zawodoznawcze;
- rozwijają samodzielność i współpracę;
- kształtują postaw przedsiębiorczych.

12. Rodzice

- współpracują z wychowawcami i nauczycielami;
- uczestniczą w spotkaniach dotyczących wyboru dalszej ścieżki kształcenia;
- wspierają dzieci w rozwijaniu zainteresowań;
- współorganizują działania zawodoznawcze poprzez prezentowanie własnych zawodów i doświadczeń zawodowych;
- korzystają z konsultacji oferowanych przez szkołę.

13. Rada Rodziców

- wspiera inicjatywy szkoły związane z preorientacją zawodową, orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współdziałają w organizacji przedsięwzięć promujących świadome planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej uczniów;
- upowszechniają wśród rodziców informacji dotyczących działań realizowanych w ramach WSDZ;
- zachęcają rodziców do aktywnego udziału w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę, w szczególności spotkaniach z przedstawicielami zawodów, dniach kariery, wycieczkach zawodoznawczych oraz wydarzeniach edukacyjnych;
- wspierają współpracę szkoły z lokalnym środowiskiem społecznym i gospodarczym;
- opiniują oraz zgłaszają propozycje działań służących doskonaleniu Wewnętrznej Systemu Doradztwa Zawodowego.

14. Samorząd Uczniowski

- współorganizuje przedsięwzięcia wynikające z Wewnętrznej Systemu Doradztwa Zawodowego;
- współpracują z koordynatorem WSDZ przy organizacji wydarzeń promujących różnorodność zawodów i świadome planowanie kariery;
- inicjują działania rozwijające zainteresowania, pasje oraz aktywność społeczną uczniów;
- promują wolontariat, aktywność społeczną i przedsiębiorczość jako form zdobywania doświadczeń oraz rozwijania kompetencji przyszłości;
- wspierają działania informacyjne dotyczące oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych oraz wydarzeń zawodoznawczych;
- zgłaszają propozycje przedsięwzięć odpowiadających zainteresowaniom i potrzebom uczniów;
- współtworzą przyjazne środowisko sprzyjające świadomemu planowaniu własnego rozwoju edukacyjnego i zawodowego.

IX. ADRESACI DZIAŁAŃ

Realizacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego obejmuje wszystkie podmioty uczestniczące w procesie edukacji dziecka i ucznia.

1. Dzieci i uczniowie

Działania skierowane do dzieci i uczniów obejmują przede wszystkim:

- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień,
- poznawanie własnych możliwości,
- poznawanie zawodów i środowiska pracy,
- zdobywanie informacji o możliwościach dalszego kształcenia,
- przygotowanie do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych,
- rozwijanie kompetencji społecznych i przedsiębiorczych,
- udział w zajęciach doradczych, warsztatach, projektach edukacyjnych, wycieczkach zawodoznawczych oraz wizytach studyjnych u pracodawców i w Branżowych Centrach Umiejętności.

2. Rodzice

Rodzice są partnerami szkoły w procesie planowania przyszłości edukacyjnej dzieci. W ramach WSDZ przewiduje się:

- konsultacje indywidualne,
- udział w zebraniach poświęconych wyborowi dalszego kształcenia,
- udostępnianie materiałów informacyjnych,
- współpracę przy organizacji spotkań z przedstawicielami różnych zawodów,
- włączanie rodziców w działania zawodoznawcze poprzez prezentowanie własnych zawodów i doświadczeń zawodowych.

3. Nauczyciele i specjaliści

Do działań kierowanych do nauczycieli należą między innymi:

- wspólne planowanie działań doradczych,
- wymiana doświadczeń,
- doskonalenie zawodowe,
- udostępnianie materiałów dydaktycznych,
- współpraca z nauczycielem - doradcą zawodowym,
- realizacja treści doradztwa zawodowego podczas bieżącej pracy dydaktycznej i wychowawczej.

X. OBSZARY REALIZACJI WSDZ

1. Praca z uczniem:

- zajęcia z doradztwa zawodowego,
- diagnoza predyspozycji,
- planowanie kariery,
- rozwijanie kompetencji cyfrowych.

2. Praca z rodzicami:

- spotkania,
- konsultacje,
- materiały informacyjne.

3. Praca z nauczycielami:

- współpraca,
- wsparcie metodyczne,
- integracja działań.

4. Współpraca z otoczeniem:

- instytucje rynku pracy,
- pracodawcy,
- szkoły ponadpodstawowe.

5. Dokumentowanie działań

Realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego dokumentowana jest w szczególności poprzez:

- wpisy w dziennikach lekcyjnych,
- wpisy w dziennikach zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
- wpisy w dziennikach zajęć specjalistycznych,
- program realizacji doradztwa zawodowego,
- harmonogram działań,
- dokumentację współpracy z instytucjami,
- materiały informacyjne dla uczniów i rodziców,
- sprawozdania z realizacji programu,
- dokumentację ewaluacyjną.

XI. TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe realizowane są zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji w sprawie doradztwa zawodowego i są dostosowane do etapu edukacyjnego uczniów.

Doradztwo zawodowe realizowane jest na każdym etapie edukacyjnym szkoły podstawowej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS IV–VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny

sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wykorzystuje umiejętności cyfrowe do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych w celu pozyskania informacji na temat zawodów;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy, w tym przez wolontariat, udział w projektach społecznych lub praktykach absolwenckich;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy i agencje zatrudnienia;
- 2.9 charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.10 rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i uczelni pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie,
- 3.5 analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz dalszego kształcenia.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

XII. DOSTĘPNOŚĆ DZIAŁAŃ DORADCZYCH

Szkoła zapewnia dostępność działań doradczych wszystkim uczniom, w tym uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W razie potrzeby działania dostosowywane są do indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniach, opiniach oraz wynikach oceny funkcjonalnej.

XIII. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM I INSTYTUCJAMI WSPIERAJĄCYMI

Realizacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego wymaga współpracy z instytucjami oraz podmiotami wspierającymi rozwój edukacyjny i zawodowy dzieci oraz uczniów.

W zależności od potrzeb szkoła podejmuje współpracę z:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
- Powiatowym Urzędem Pracy;

- Ochotniczymi Hufcami Pracy;
- szkołami ponadpodstawowymi;
- Branżowymi Centrami Umiejętności;
- pracodawcami;
- przedsiębiorcami i przedstawicielami lokalnego rynku pracy;
- organizacjami pozarządowymi;
- bibliotekami pedagogicznymi;
- placówkami doskonalenia nauczycieli;
- organem prowadzącym szkołę;
- innymi instytucjami realizującymi zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Współpraca obejmuje w szczególności:

- organizację wizyt zawodoznawczych;
- udział uczniów w wydarzeniach edukacyjnych;
- spotkania z przedstawicielami zawodów;
- organizację warsztatów;
- udział uczniów w dniach otwartych szkół;
- korzystanie z materiałów edukacyjnych i informacyjnych;
- wymianę doświadczeń oraz dobrych praktyk.

XIV. KSZTAŁTOWANIE KOMPETENCJI PRZYSZŁOŚCI

W ramach realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego szkoła wspiera rozwój kompetencji niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie edukacji i pracy.

Szczególony nacisk położony jest na rozwijanie:

- umiejętności współpracy,
- skutecznej komunikacji,
- kreatywności,
- przedsiębiorczości,
- krytycznego myślenia,
- rozwiązywania problemów,
- kompetencji cyfrowych,
- odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji,
- samodzielności,
- odpowiedzialności,
- odporności psychicznej,
- umiejętności uczenia się przez całe życie,
- elastyczności i gotowości do zmian na rynku pracy.

XV. WYKORZYSTANIE NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII

W realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego szkoła wykorzystuje nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne wspierające proces planowania kariery edukacyjno-zawodowej.

Uczniowie rozwijają umiejętność świadomego wyszukiwania, analizowania i krytycznej oceny informacji dotyczących rynku pracy, zawodów oraz systemu edukacji, z wykorzystaniem dostępnych narzędzi cyfrowych, w tym rozwiązań opartych na sztucznej

inteligencji. Wszystkie działania realizowane są z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa cyfrowego, ochrony danych osobowych oraz odpowiedzialnego korzystania z technologii.

XVI. MONITOROWANIE LOSÓW ABSOLWENTÓW

W miarę możliwości organizacyjnych szkoła prowadzi działania związane z monitorowaniem dalszych losów edukacyjnych swoich absolwentów.

Uzyskane informacje wykorzystywane są do:

- doskonalenia działań doradczych,
- oceny skuteczności realizowanego WSDZ,
- planowania współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi,
- dostosowywania działań do potrzeb kolejnych roczników uczniów,
- doskonalenia programu realizacji doradztwa zawodowego.

XVII. EWALUACJA

Ewaluacja obejmuje:

- analizę działań,
- ankiety,
- wywiady z uczniami
- obserwację,
- wnioski i rekomendacje.

Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji stanowią podstawę do planowania działań na kolejny rok szkolny oraz opracowania programu realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniającego aktualne potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli.

XVIII. PODSUMOWANIE

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego podlega analizie i w razie potrzeby aktualizacji, w szczególności w przypadku zmian przepisów prawa, organizacji pracy szkoły lub potrzeb wynikających z prowadzonej ewaluacji.
2. Szczegółowy zakres działań realizowanych w danym roku szkolnym określa **Program realizacji doradztwa zawodowego**, opracowywany corocznie przez nauczyciela koordynującego realizację WSDZ i zatwierdzany przez Dyrektora Szkoły.
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszym dokumentem stosuje się obowiązujące przepisy prawa oświatowego.